

**Акциски план за интензивирање и збогатување на соработката
меѓу Република Северна Македонија и Елинската Република,
како што е предвидено во Спогодбата од Преспа**

Република Северна Македонија и Елинската Република, во натамошниот текст „Страните“,

Темелејќи се на нивната заедничка амбиција за градење на соседство на мир, просперитет и стабилност и во потполна согласност со потребата за натамошно јакнење на соработката во Југоисточна Европа,

Земајќи предвид дека Елинската Република е членка на Европската унија,

Надоврзувајќи се на статусот на Република Северна Македонија како земја кандидат за пристапување во Европската унија,

Во склад со Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу Република Северна Македонија и Европската унија,

Прифаќајќи ја важноста и заемната полза од Спогодбата од Преспа, потпишана во Преспа, во Елинската Република, на 17 јуни 2018 г. (во натамошниот текст „Спогодбата“),

Со желба да ја зајакнат нивната соработка во бројни области,

Двете страни, а во склад со членот 9, став 1 од Спогодбата, со ова го донесуваат и потпишуваат овој Акциски план во целите на унапредување на нивната соработка според членовите 9, 10, 11, 12, 13, 14 15, 16, 17 и 18 од Спогодбата, како и во целите на зајакнување на нивните политички односи, плодната економска соработка и блиските контакти меѓу нивните граѓани.

Приоритети во соработката

- 1. Дипломатски односи**
- 2. Соработка во контекст на меѓународни и регионални организации и форуми**
- 3. Политичка соработка**
- 4. Соработка за прашања поврзани со ЕУ**
- 5. Економска соработка**
- 6. Соработка во областите на образованието, науката, културата, истражувањето, технологијата, здравството и спортот**
- 7. Полициска и соработка во областа на цивилната заштита**
- 8. Одбранбена соработка**
- 9. Договорни односи**

1. Дипломатски односи

Во однос на членот 10 од Спогодбата од Преспа за заемно подигање на нивото на нивните односни постоечки Канцеларии за врски и Канцеларии за конзуларни, економски и трговски работи, Страните ќе ги спроведат релевантните постапки за целосно спроведување на оваа одредба што е можно поскоро.

2. Соработка во контекст на меѓународни и регионални организации и форуми

Нагласувајќи ја нивната заложба за унапредување на мултилатерализмот и глобалниот поредок заснован на правила и надградувајќи се врз нивните веќе стекнати релевантни позитивни искуства, Страните ќе ги интензивираат нивните напори за заемна поддршка на нивните односни кандидатури во контекст на меѓународните и регионалните организации во кои учествуваат.

Страните ги ценат нивното учество и соработка во регионалните организации, институции и форуми, како и во иницијативите за соработка, како што се ПСЈИЕ и Солунскиот четворостран состанок за соработка и ќе ја унапредуваат нивната соработка во контекст на останатите регионални и мултилатерални организации, институции и иницијативи, како што е соодветно.

3. Политичка соработка

а. Совет за соработка високо ниво

Со ова, Страните, во склад со членот 12 од Спогодбата, основаат Совет за соработка на високо ниво (ССВН), сочинет од претставници на нивните влади, заеднички предводен од нивните премиери, којшто што ќе врши надзор и ќе го контролира правилното спроведување на овој Акциски план, **како и правилното и во добра волја спроведување на Спогодбата од Преспа**. ССВН ќе донесува одлуки и ќе промовира активности и мерки за подобрување и надградување на вкупната билатералната соработка меѓу двете Страни. ССВН ќе се состанува најмалку еднаш годишно, наизменично на територијата на секоја од двете Страни.

б. Консултации

Страните ќе ги зајакнуваат и натаму ќе ги развиваат нивните политички односи преку редовни посети, состаноци и консултации на високо политичко, дипломатски и експертско ниво. Покрај посетите и состаноците на нивното политичко раководство, Генералните директори на Министерствата за надворешни работи ќе се состануваат барем еднаш годишно и ќе разговараат за најразлични тематски области, вклучително и за прашања поврзани со ЕУ и состојбите на Балканот. Политичките тематски консултации исто така би можеле да се одржуваат на ниво на Директори на Директорати во Министерствата за надворешни работи.

в. Соработка на полето на дипломатска обука

Прифаќајќи ја важната улога на соработката на полето на дипломатската обука за натамошното јакнење на односите меѓу нивните Министерства за надворешни работи и земајќи ја предвид успешно завршената „Програма за обука за прашања поврзани со ЕУ“, одржана во Атина во јануари 2019 г., Страните се согласуваат за потребата, а особено во однос на обуката за прашања поврзани со ЕУ, за натамошно спроведување на Меморандумот за разбирање

меѓу нивните Министерства за надворешни работи на полето на дипломатска обука, потпишан во Скопје, на 8 август 2017 г.

За оваа цел, пред почетокот на летото во 2019 г., ќе се одржи состанок меѓу Директорите на Дипломатските академии на нивите Министерства за надворешни работи, а со цел договарање за идните чекори во соработката.

4. Соработка за прашања поврзани со ЕУ

Страните ќе потпишат Меморандум за соработка меѓу Секретаријатот за европски прашања на Северна Македонија и Министерството за надворешни работи на Елинската Република, во целите на давање поддршка на Република Северна Македонија во нејзиниот процес на европска интеграција. Ваквиот Меморандум ќе обезбеди рамка за соработка за најголем број од Поглавјата од преговорите за проширување, како и за соработка за заеднички барања за достапните фондови на ЕУ.

За оваа цел, Страните ќе формираат Заеднички комитет, чија цел ќе биде размена на идеи и предлози, дефинирање на конкретна поддршка и помош во транспонирањето на законодавството на ЕУ, хармонизирањето и развојот на институционалната инфраструктура и градењето на капацитетите на државната служба преку размена и помош од експерти, програми за обука, спроведување заеднички студии и истражувања.

Страните исто така ќе предвидат и упатување на службеник(ци) од администрацијата/владата на Елинската Република при владата на Северна Македонија (при надлежните министерства или служби) кои ќе помогнат во усвојувањето и спроведувањето на законодавството на ЕУ во избраните области. За оваа цел се претпочитаат надлежните Министерства, за кои ќе се договараат Страните, а по предлози од Република Северна Македонија, кои ќе бидат усогласени од страна на Заедничкиот комитет, којшто ќе се формира во склад со Меморандумот за соработка меѓу двете Страни.

Страните ќе изнаоѓаат начини со цел да ја исползуваат во најголема можна мерка нивната соработка во твининг и програми на ТАЕКС, како и соработката во Инвестициска рамка за Западен Балкан (WBIF), а во целите на заедничко промовирање на проекти од заеднички интерес во контекст на агендата за интерконективност.

Партнерството меѓу двете Страни ќе се прошири преку заеднички пристап, соработка и консултации во искористувањето на останатите инструменти и фондови на ЕУ, вклучително и Европскиот фонд за регионален развој (INTERREG), Европските инвестициски и структурни фондови (ESI), Националните фондови распределени во рамките на ИПА и Програмите на ИПА наменети за повеќе земји, а особено оние кои се насочени кон јакнење на нивната прекугранична и регионална соработка, вклучително и Балканско-медитеранската програма и Јадранско-јонската стратегија. Заедничкото промовирање на заемни активности и партнерство на сите нивоа во рамките на програмите на ЕУ е уште еден потенцијал кој може да го искористат двете Страни.

5. Економска соработка

а. Заеднички министерски комитет

Со ова, Страните, во склад со ставот 9 од членот 14 од Спогодбата, формираат Заеднички министерски комитет (ЗМК), кој ќе има за цел да ја постигне најдобрата можна соработка во следните сектори на економска соработка, вклучително и преку организирање на заеднички деловни форуми. Состанувајќи се барем еднаш годишно, ЗМК ќе управува со текот на билатералната економска соработка, сеопфатната примена на релевантните секторски дејности, спогодби, протоколи и договорни рамки, како и сите идни релевантни спогодби.

б. Управен комитет за економска соработка

Ќе се формира Управен комитет за економска соработка, во кој ќе членуваат владини и институционални претставници на приватниот сектор, а во целите на постигнување и унапредување на економско партнерство меѓу Република Северна Македонија и Елинската Република. За оваа цел, надлежните министерства ќе потпишат Меморандум за разбирање.

в. Трговија и стопанска размена

Страните ќе ги зајакнат нивите напори за натамошно зголемување на обемот на нивната билатерална трговија и ќе ја поддржат соработката меѓу нивните деловни заедници. За оваа цел Стопанските комори на двете Страни ќе организираат деловни форуми и директни состаноци меѓу претставниците на деловните заедници од различни сектори.

Двете Страни ќе ги обезбедат и заштитат првата на интелектуална сопственост на двете Страни, во склад со нивните односи национални законодавства и меѓународни обврски.

Страните ќе поттикнуваат и ќе обезбедат политика на активна заштита на потрошувачите, во склад со законодавството на ЕУ и релевантните насоки на ОН за заштита на потрошувачите.

Страните ќе преговараат за склучување на Меморандум за разбирање меѓу централните пазари на двете Страни за да се зајакне трговскиот проток во индустријата на земјоделски прехранбени производи.

Страните ќе преговараат за склучување на билатерален Меморандум за разбирање со цел да се обезбеди и поттикне Деловниот регистер- меѓусебно поврзување на Деловните регистри преку Систем за интер-конекција.

Страните ќе обезбедат соработка меѓу надлежните ревизорски органи, а во целите на борба против нелегалната трговија, а особено нелегални прекугранични трансакции.

Истражувањето и технологијата се клучни сектори кои треба да се зајакнат преку унапредување на иновативно претприемништво и меѓусебно поврзување на стартап еко-системи.

Двете страни се согласуваат да ја поддржат работата на меѓународната група на експерти, која ја сочинуваат претставници на двете Страни во

контекстот на Европската унија, со соодветен придонес на Обединетите нации и ИСО, која група ќе се формира со склад со членот 1, став 3, алинеја (ж) од Спогодбата.

г. МСП, индустриски и деловни иновации

Двете Страни ја подвлекуваат важноста на малите и средни претпријатија (МСП) и претприемништвото за економијата, земајќи го предвид нивниот придонес кон растот, создавањето на работни места и социјалната кохезија и ја изразуваат нивната подготвеност да ја поттикнат соработката на ова поле во заемна полза на двете Страни, со цел да се зголемат деловните и можностите за инвестирање. Таквата соработка може да се предвиди во следниве области:

- Јакнење на вмрежувањето и размена на информации меѓу соодветните јавни органи и промовирање на заеднички настани, како што се работилници, директни состаноци меѓу претставниците на деловните заедници од различни сектори, настани за воспоставување на контакти меѓу претставници на компании во одредени економски сектори.
- Идентификување на начини за меѓусебно поврзување на стартап екосистемите на двете Страни, имајќи ја предвид нивната улога на движечка сила на претприемништвото и деловните иновации, вклучително и преку наменски дигитални платформи за соработка, како што е „СтаратапГрција“ (StartUpGreece).
- Анализа на деловното опкружување и трендовите за развој на МСП во двете Страни и размена на добри практики во областа на политиките за поддршка на МСП.
- Елинската Република е подготвена да го обезбеди своето технолошко знаење и искуство во однос на регулаторната реформа која се одвива во Елинската Република за поедноставување на постапките за лиценцирање и надзор на економските активности, а во целите на создавање на поповолно деловно опкружување.
- Елинската Република е подготвена да обезбеди информации во врска со владините иницијативи за олеснување на пристапот на МСП кон финансии и за унапредување на учеството на МСП во програмите на ЕУ, како и во интер-регионални и прекугранични иницијативи.

На полето на индустријата, а со цел создавање на поволни услови за развој на технолошката соработка и отстранување на техничките бариери за трговијата, двете Страни ќе ја разгледаат можноста за проширување на нивната соработка во областите на стандардизацијата, акредитацијата, сертификацијата, метрологијата, лабораториските тестови и оценка на усогласеноста.

Елинската Република исто така изразува подготвеност да обезбеди експертиза на полето на деловните иновации во склад со европските политики, особено за следниве теми:

- Дигитална трансформација на индустријата
- Циркуларна економија, како деловна можност

- Права на интелектуална сопственост
- Унапредување на учеството на претпријатијата во синцирот на вредности.

д. Царинска и даночна соработка

Страните ќе ги преземат следниве активности:

- Преговори за Спогодба за одбегнување на двојно оданочување
- Соработка меѓу Министерствата за финансии, Даночните и Царинските управи на двете Страни
- Размена на посети на високи службеници од Министерствата за финансии и Даночните управи од двете Страни, во целите на натамошно јакнење на спроведувањето на препораките од твининг проектот, којшто се одвиваше во периодот од 2016 до 2017 г.
- Размена на информации во најразлични области (конкретните области може да се дефинираат преку потпишување на Меморандум за разбирање, односно за соработка)
- Елинската Република презема напори за да обезбеди експертиза на Министерството за финансии, Даночната и Царинската управа на Република Северна Македонија во рамките на твининг проект, со почитување на соодветните регулативи на ЕУ.

ѓ. Земјоделство

Страните ќе ги преземат следниве активности:

- Зајакнување на трговските односи во секторот земјоделие
- Обезбедување технолошко знаење и искуство во однос на прашањата поврзани со руралниот развој, дефинирање и спроведување мерки за рурален развој, во целите на одржливо управување со природните ресурси, различни форми на дополнување на приходите за земјоделците, како и спроведување на реформи во рамките на Заедничката земјоделска политика на ЕУ
- Споделување на знаења и технолошко искуство стекнати од проекти поддржани преку Заедничката земјоделска политика на ЕУ за развој на можности за вработување и активности кои генерираат приходи
- Продлабочување на соработката за истражувања и иновации во земјоделството преку релевантните политики и инструменти на ЕУ
- Спроведување на заеднички програми за локален развој
- Воспоставување на мрежа на здруженијата на произведувачи
- Давање релевантна техничка помош на институциите на Република Северна Македонија во целите на примена на мерки за безбедност на храната и

здравје на животните и растенијата (санитарни и фитосанитарни мерки или СФС мерки) во склад со нивните национални законодавства и регулативите на ЕУ.

е. Инвестиции

Двете Страни ќе поттикнуваат заедничко вложување и ќе ги преземат сите неопходни мерки за охрабрување на инвестициите, со фокус врз соработката меѓу компаниите, деловните субјекти и индустриите на двете Страни.

Двете Страни ќе ги поттикнуваат контактите меѓу организациите „Претпријатие Грција“ (“Enterprise Greece“) и „Инвестирајте во Република Северна Македонија“, кои ќе послужат како соодветна платформа за промовирање на инвестициите во конкретни сектори.

Меѓу „Претпријатие Грција“ (“Enterprise Greece“) и „Инвестирајте во Република Северна Македонија“, Агенцијата за странски инвестиции и унапредување на извозот на Република Северна Македонија ќе се потпише Протокол за соработка, во целите на размена на технолошко знаење и искуство и најдобри практики, постигнување синергија на регионално и меѓународно ниво, соработка на европски и меѓународни проекти, обезбедување експертиза и обука во врска со учеството во светската правична трговија, како и за постапката за лиценцирање за стратешки инвестиции.

ж. Инфраструктура и транспорт

Двете Страни ќе ја интензивираат соработката во областа на инфраструктурата, транспортот и логистиката, како и комуникациските врски.

Страните ќе ја зајакнат интер-конективноста на нивните железнички и патни мрежи, со фокус врз надградувањето на железничките и патни врски на правецот (Piraeus/Пиреја) Thessaloniki/Солун-Скопје-(Белград), кои во Југоисточна Европа ќе обезбедат ефикасни врски меѓу пристаништето Piraeus/Пиреја и Thessaloniki/Солун и пазарите во Централна Европа, преку Република Северна Македонија, а во полза на повеќемодален транспорт и во полза на движењето на луѓе и стоки во регионот. Страните исто така одново ќе ја стават во функција железничката линија Florina/Лерин-Битола, која ќе придонесе кон прекугранична регионална економска соработка и развој.

Страните се согласуваат да ги потпишат, обноват и новелираат сите спогодби релевантни за транспортниот сектор (железнички, патен, воздушен сообраќај) врз реципрочна основа и заемно почитување. Приоритет ќе се даде на железничката прекугранична соработка, меѓународниот патен товарен транспорт и пренос на патници, како и на соработката меѓу органите за цивилно воздухопловство, во склад со мултилатералната Спогодба за заедничката европска воздухопловна област (ЕСАА) меѓу Европската заедница и нејзините држави – членки и меѓу другите и со земјите од Западниот Балкан.

з. Енергетика

Двете Страни силно ќе ги поддржат иницијативите за диверзификација на енергетските извори, патишта и гориво со кои се зајакнува енергетската

безбедност и енергетската конективност во Регионот, во склад со законодавството на ЕУ и третиот Енергетски пакет.

Двете страни ќе ја зајакнат нивната соработка на полето на енергетиката, преку изградба, одржување и користење на интерконекции за гасоводи и нафтоводи, како и преку пренос на добри практики и размена на експертиза меѓу релевантните органи и корпорации.

Страните особено ја поддржуваат планираната интерконекција на нивните системи за природен гас и ги поздравуваат напорите за координација и соработка на двата надлежни национални оператори на системите за пренос на природен гас на двете Страни. Ваквата поддршка може натаму детално да се дефинира со соодветна меѓувладина спогодба.

Исто така, Страните повикуваат за повторно ставање во функција на нафтоводот ВАРДАКС (VARDAX) во заемна полза на двете Страни, повикувајќи и на негово можно проширување во Југоисточна Европа. Во врска со ова, двете Страни го поттикнуваат брзото решавање на долгогодишниот спор.

Страните исто така ќе ја зајакнат нивната соработка во секторот на електрична енергија преку формирање на технички работни групи сочинети од претставници на независните оператори на системите за пренос на електрична енергија. Исто така, ќе се разгледа можноста за надградување на постоечките интер-конекции за електрична енергија, како и можноста за инвестиции во пазарот на електрична енергија на Република Северна Македонија од страна на IPTO/ADMIE.

Особен акцент ќе се стави на соработката на изворите на обновлива енергија и зголемувањето на енергетската ефикасност, земајќи ја предвид особената подготвеност на двете Страни да придонесат кон дефинирање и спроведување на политики во врска со климатските промени во енергетскиот сектор. Во овој контекст, областите за соработка може да вклучат:

- Технологии за декарбонизација (фотоволтаици, производство на сончева, хидроелектрична и енергија на ветер и користење на биомаса)

- Енергетско планирање (вклучително и оценка на потенцијалот на обновливи извори на енергија)

- Енергетска ефикасност во градежништвото, индустријата и транспортот

- Воведување на иновативни технологии и обука на професионалци

- Дефинирање и спроведување на политики за енергетска сиромаштија

- Планови за финансирање.

Ќе се потпишат и други меморандуми за разбирање меѓу истражувачките институции кои имаат експертиза за погоренаведените теми, а со цел да се забрза спроведувањето на овој Акциски план.

s. Животна средина

Двете Страни ќе го унапредуваат одржливиот развој, управувањето со природните ресурси, заштитата на културното и природно наследство и ќе поттикнат контакти и размена на технолошко знаење и искуство и успешни практики меѓу индустриите и надлежните органи, со акцент врз можностите кои ги нуди преминот кон ниско-јаглеродна циркуларна економија.

Страните ќе преземат мерки за да обезбедат заштита на животната средина и зачувување на природните живеалишта на прекуграничните водени површини и нивната околина и ќе соработуваат на изнаоѓање начини за намалување и отстранување на сите форми на загадување. Страните ќе настојуваат да дефинираат и усогласат стратегии и програми за регионална и меѓународна соработка за заштита на животната средина.

Конкретно:

– Управување со прекуграничните води, спречување на загадувањето на водата и надзор на квалитетот на водата: Двете Страни ќе соработуваат за одржливо управување со прекуграничните води, во склад со важечките меѓународни спогодби и барањата кои произлегуваат од правото на ЕУ. Во овој контекст, Страните ќе настојуваат да дефинираат заеднички План за управување и следење на состојбите на Езерото Дојран/ Dojranі, како и координиран план за управување со басенот на реката Вардар/ Axios, а во целите на подобрување на квалитетот на водата во реката во двете Страни и во сливот на реката (Солунскиот залив/ Заливот Thermaikos).

– Заштита на природата и биодиверзитетот во прекуграничните области: Двете Страни ќе соработуваат на дефинирањето на заеднички програми за зачувување и управување со Паркот Преспа, за постигнување на зачувување на биодиверзитетот и поддршка на локалните стопански дејности, во склад со целите за одржлив развој.

– Климатски промени (ублажување и адаптирање): Двете Страни ќе ја унапредуваат размената на знаења и добри практики во целите на спроведување на обврските според Договорот од Париз и за намалување на климатските ризици и адаптирањето кон климатските промени.

– Мерки за спречување на загадувањето на воздухот: Двете Страни активно ќе преземаат мерки за спречување на прекуграничното загадување на воздухот од индустриски извори на загадување, од транспортниот сектор и од урбаните области. Ќе се спроведуваат активности за размена на технолошки знаења и искуство, особено за следење на загадувањето на воздухот, а со цел да се исполнат барањата кои произлегуваат од меѓународните спогодби и протоколи и законодавството на ЕУ.

– Политика во областа на шумарството, размена на технолошки знаења и искуство, карти за користење на шумите и на земјиштето.

– Прилагодување кон европското законодавство: Двете Страни може да спроведуваат активности за размена на технолошко знаење и добри практики во областите на управување со отпад, лиценцирање/издавање дозволи во областа

на заштита на животната средина, управување со водите и пречистување на отпадните води.

и. Директни контакти меѓу граѓаните

Страните изразуваат подготвеност да спроведуваат проекти за развој на локалните стопанства, како што е отворање на нови гранични премини (на пример Лемос- Маркова Нога и Промакои-Мајден), како и збратимување на градови и соработка меѓу општините, со користење на потенцијалот на фондовите за прекугранична соработка, секогаш кога е возможно и кога истите се достапни.

ј. Туризам

Двете Страни ја прифаќаат важноста на туризмот (традиционалниот и тематскиот туризам и специјализираните туристички понуди) за нивните економии и потенцијалот за соработка во оваа област, а со цел да се максимизира повеќекратната корист од развојот на туризмот, во нивна заемна полза.

Страните заедно ќе дејствуваат во целите на натамошно јакнење на билатералното туристичко движење и ќе ја олеснуваат соработката во областа на туризмот. Во овој контекст, Страните ќе започнат со промотивни активности со цел нивниот туристички производ да стане попознат и да се прошири користа од туризмот во периодот на целата година. Страните ќе ја охрабруваат соработката меѓу приватниот патнички и туристички сектор во двете Страни.

Страните се согласуваат да споделуваат информации и да разменуваат технолошки познавања и искуства за образование и обука во областа на туризмот. Страните исто така ќе ја разгледаат можноста за интензивирање на соработката меѓу нивните односни образовни институции за туризам, во целите на обука за туризам.

к. Соработка на политиката за дигитализација

Двете Страни ќе дадат поддршка на иницијативите за е-влада и за дефинирање на програми за подигање на јавната свест за е-управување, кои се спроведуваат во двете земји.

Обезбедување на технолошко знаење и искуство за:

–Електронска размена на јавни документи - безбедност на информатичките системи во јавниот сектор

–Дигитална трансформација на земјоделскиот сектор преку примена на иновативни технологии (како што се системи за навигација и различни видови сензори), а во целите на подобрување на ефикасното производство преку прибирање на податоци (мапирање на приносите и документација за жетвите)

–Интегрирање на е-услугите на полето на културниот туризам, информатички и комуникациски технологии (наменски информации/ профилирање, интерактивни карти, едно-шалтерски системи за резервации и содржина генерирана од потрошувачите)

–Страните ќе ја зајакнат соработката соочувајќи се со заканите по безбедноста на компјутерските системи и заканите од компјутерски криминал

– Размена на искуства и технолошки знаења за спроведување на е-решенија во областа на здравството

–Размена на искуства и технолошки знаења за е-услуги во областа на деловното работење и вработувањето.

6. Соработка во областите на образованието, науката, културата, истражувањето, технологијата и иновациите, младите, здравството и спортот

а. Образование и наука

Страните ќе бараат начини за зајакнување на нивната соработка во областа на образованието по пат на промовирање синергии (на сите нивоа на образование) меѓу училиштата, универзитетите и истражувачките установи, преку обезбедување стипендии и поддршка за учеството на припадници на академската заедница и студенти во билатерални и меѓународни научни конференции. За оваа цел, Страните ќе ја разгледаат можноста да преземат активности за финализирање на Спогодбата во областа на образованието.

б. Култура

Препознавајќи ја значајната улога која ја игра културата во приближувањето меѓу нивните две општества и во подобрувањето на нивното заемно разбирање, Страните ќе стават особен акцент на развивањето на нивните културни односи и директни контакти меѓу нивните граѓани, посветувајќи особено внимание на уметностите, танците, кинематографијата, музиката и театарот. Страните ќе вложат заеднички напори во рамките на УНЕСКО за борба против нелегална трговија со културни добра.

в. Истражување, технологија и иновации

Страните ќе бараат начини за зајакнување на нивната соработка на полето на истражувањето, технологијата и иновациите, преку:

- Заеднички истражувања врз основа на заемно договорени проекти во областа на науката и технологијата, односно климатските промени, персонилизираните онколошки третмани, итн.;

- Размена на научници и експерти во различни области од заеднички интерес;

- Размена на научни и технолошки информации, односно информации потребни за управување во областите на природните опасности, сеизмиката, податоци за климата и климатските промени во регионот;

Одржување контакти и соработка во областа на иновативните технологии меѓу тимови од припадници на академската заедница, истражувачки центри, институти и други научни организации од Република Северна Македонија и Елинската Република.

г. Млади

Страните ќе обезбедат поддршка за сите облици на младинска соработка, а со цел зајакнување на врските и негување на односите меѓу младите во двете земји;

Во таа насока, двете Страни ќе вложат напори за основање на Младинска канцеларија на Северна Македонија и Грција како тело или платформа, која ќе работи на подобрување на врските меѓу младите во двете земји, зајакнување на нивното меѓусебно разбирање и промовирање, поттикнување и овозможување средби и размени меѓу младите.

д. Спорт

Страните ќе го поддржат организирањето на спортски настани во колективните спортови, коишто се популарни и во двете земји како што се фудбалот, кошарката, ракометот, итн., но и во скијачките и останатите зимски, како и во водените спортови.

ѓ. Здравство

Страните ќе вложат напори за зајакнување на нивната соработка во здравствениот сектор, поттикнувајќи билатерални обуки, научни програми и размени меѓу универзитетите, болниците и другите здравствени установи.

Области од заеднички интерес за размена на знаења и спроведување заеднички проекти:

–Мобилизирање на структурните фондови на ЕУ, особено фондовите во рамки на INTERREG, а за спроведување прекугранични проекти во здравствениот сектор;

–Обезбедување експертиза во областите на душевното здравје (деинституционализација, локални услуги за душевно здравје, психосоцијална и рехабилитација преку обуки за занимања) и зависностите од дроги (спречување, супституциони терапии, програми за одвикнување без употреба на дроги или т.н. „суви“ програми, како и психосоцијална рехабилитација);

–Соработка на полињата на преносливите болести (особено на векторски-преносливите, т.е. трансмисивните заразни болести) и прашањата поврзани со јавното здравје, како и системот за итна медицинска помош;

–Обезбедување експертиза и техничка поддршка во снабдувањето и управувањето со крв наменета за трансфузија, вклучувајќи и правење серолошки и молекуларни анализи на крв.

7. Полициска и соработка во областа на цивилната заштита

а. Полициска соработка

Надоврзувајќи се на соработката меѓу нивните полициски сили која веќе е во тек, Страните ќе поттикнуваат контакти меѓу полициските службеници на сите можни нивоа во областите од заеднички интерес, како и во обезбедувањето обуки и учеството на двете Страни во заеднички образовни програми и семинари. Соработката меѓу Страните особено ќе го опфаќа следново:

-Унапредување на прекуграничната соработка преку воспоставување Заеднички контакт-центар за полициска соработка;

-Борба против прекуграничниот (организиран) криминал;

-Справување со миграциите.

б. Борба против тероризмот

Силно осудувајќи го тероризмот во сите негови облици, Страните веруваат дека борбата против заканата од тероризмот бара сеопфатна стратегија која ги вклучува сите меѓународни партнери, како и широк план за борба против тероризмот, кои исто така се фокусираат и на изворните причини за појавата на радикализацијата, која доведува до насилен екстремизам. Споделувањето информации и размената на најдобри практики играат суштинска улога во напорите на двете Страни во насока на справување со таквата закана.

Страните особено ќе ја зајакната нивната соработка во спречувањето на терористите да искористуваат какви било средства со цел да обезбедат финансиска поддршка за нивните дејства.

в. Соработка во цивилната заштита

Страните ќе ја унапредуваат соработка на полето на цивилната заштита и тоа во следните области: а) размена на експерти од областите од заеден интерес, б) планирање и спроведување заеднички вежби и в) организирање работилници/семинари во врска со природните и технолошките катастрофи.

Страните ќе ја засилат нивната соработка и преку Механизмот за цивилна заштита на Европската Унија.

г. Соработка во сеизмологијата

Страните го поддржуваат развојот на соработката меѓу нивните сеизмолошки заводи со цел унапредување на науката, технологијата и градењето на капацитетите во областите на сеизмологијата, инженерската сеизмологија, земјотресното инженерство, сеизмичките опасности, како и микрозонирањето и заштитата на урбаните подрачја од сеизмички катастрофи.

Посебна цел на таквата соработка е размената на сеизмолошки и податоци за силни движења на тлото во реално време кои ќе го подобрат следењето на сеизмолошката активност во граничното подрачје и на Балканот.

Елинската Република исто така ќе споделува со Република Северна Македонија податоци за сеизмички бранови и метаподатоци од сеизмолошки и станици за мерење на силни движења на тлото преку нејзините наменски центри за прибирање и чување податоци од соодветните области, а со цел да обезбеди видливост за Република Северна Македонија и нејзина акредитација од страна на научната заедница и агенциите за цивилна заштита на ЕУ.

д. Соработка во метеорологијата

Страните го поддржуваат развивањето на соработката меѓу нивните државни метеоролошки служби и сродни установи како што се академските институти, истражувачките центри итн., а во насока на унапредување на оперативните услуги, науката, технологијата и градењето на капацитетите во

областите од заемен интерес, како што се метеорологијата, климатологијата, системите за рано предупредување и заштитата на урбаните и руралните подрачја од природни катастрофи предизвикани од временски неприлики. Во рамките на таквата соработка, Елинската Република ќе обезбеди помош во редица сродни области како што се набљудувањата, временските прогнози, информатичките технологии и техничката поддршка.

8. Одбранбена соработка

Страните ќе разменуваат мислења и ќе разговараат за нивните приоритети во мисиите и операциите во рамките на Заедничката безбедносна и одбранбена политика на ЕУ, а во согласност со Спогодбата на Република Северна Македонија со ЕУ од 2012 г. Република Северна Македонија доби покана да пристапи кон ХЕЛБРОК, т.е. Балканската борбена група на ЕУ, која ја предводи Елинската Република.

Раководни службеници од Министерствата за одбрана на двете Страни може да ги определат домените во кои може да се обезбеди помош на оружените сили на Република Северна Македонија, со цел истите да ги достигнат стандардите на НАТО за организација, стандардизација, интероперабилност и обука, разгледувајќи ги исто така и можните начини за зајакнување на билатералната одбранбена соработка меѓу двете Страни.

Двете Страни ќе потпишат Спогодба за одбранбена соработка, која ќе ја воспостави правната основа за нивната идна соработка во оваа област.

9. Договорни односи

Страните ќе ги продолжат разговорите кои веќе ги започнаа во 2016 г. како дел од Мерките за градење доверба, а во согласност со кои правните служби при Министерствата за надворешни работи на двете Страни треба да ги разгледаат спогодбите склучени меѓу Елинската Република и Социјалистичка Федеративна Република Југославија, со цел да одлучат кои од таквите спогодби може да се применуваат меѓу двете Страни, покрај спогодбите кои се веќе спомнати во член 18 од Спогодбата од Преспа меѓу Република Северна Македонија и Елинската Република.

Страните исто така ќе ги разгледаат билатералните спогодби кои ги потпишале пред влегувањето во сила на Спогодбата од Преспа, со цел да одлучат кои од таквите спогодби треба да влезат во сила по извршувањето на неопходните прилагодувања.

Страните треба да ја разгледаат и можноста за склучување нови спогодби во областите од заемен интерес.

Потпишано во Скопје, на 2 април 2019 г., во два оригинални примерока на англиски јазик, при што и двата примерока се со подеднаква важност.

За Република Северна Македонија

Зоран Заев
Премиер

За Елинската Република

Алексис Ципрас
Премиер